

Länsstyrelsen Kronoberg

Beslut om övergripande riktlinjer för förvaltning av älg i Kronobergs län

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 28 november 2022. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 218-3452-2022.

Inledning

Viltförvaltningsdelegationen i Kronobergs län har tagit fram övergripande riktlinjer för förvaltning av älg i Kronobergs län som gäller tills vidare. De övergripande riktlinjerna utgör en vägledning för den lokala förvaltningen av älg i Kronobergs län.

Förvaltningen av älg ska vara hållbar, adaptiv och ekosystembaserad utifrån tillgängliga fakta¹:

Att förvalta vilt på ett hållbart sätt är att ständigt balansera mellan brukandet och bevarandet av viltet för att kunna hantera de möjligheter och utmaningar som viltet orsakar. Ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska aspekter ska vägas in i en hållbar förvaltning.

En adaptiv förvaltning innebär en lärande process där kunskap och anpassning till rådande förhållanden driver utveckling av förvaltningen mot uppsatta mål.

Med ekosystembaserad förvaltning avses en helhetssyn på bevarande och hållbart nyttjande av ekosystemen. Det innebär bland annat att den ska ta hänsyn till att olika arter i ett ekosystem påverkar varandra och samspelet mellan människa, vilt och miljö.

¹ Faktabaserad förvaltning av vilt innebär att målsättningar och beslut baseras på bästa tillgängliga kunskap utifrån rekommenderade inventeringar och metoder.

Målsättningar

Övergripande målsättning

Älgstammen i Kronobergs län ska vara av hög kvalitet och vara i långsiktig balans med betesresurserna tillsammans med övrigt hjortvilt. Förvaltningen ska också inkludera och ta hänsyn till andra viktiga allmänna intressen såsom jaktens betydelse, älgens inverkan på biologisk mångfald, skador på jordbruk och skog samt trafiksäkerheten.

Älgförvaltningen ska utgå från lokala förhållanden och bygga på avvägningar mellan konkurrerande intressen. Förvaltningen av älg ska också ta hänsyn till förekomsten av övrigt hjortvilt och i möjligaste mån förvaltas tillsammans med dessa.

Mål för älgstammen och jakten

Ambitionen med denna plan är att sträva mot en positiv trend i älgstammens kvalitativa utveckling.

Målsättningen är att:

- Tjurandelen bör ligga i intervallet 35–40% av antalet vuxna djur, vilket mäts i älgobsen som löpande treårsmedelvärde.
- Reproduktionstalet bör vara minst 0,7 kalvar per vuxet hondjur, vilket mäts i älgobsen som löpande treårsmedelvärde.
- Medelslaktvikten för kalv i oktober månad ska öka jämfört med det löpande medelvärdet för de tre senaste åren (2019–2021: 54,6 kg). Det långsiktiga målet för medelslaktvikten är 65 kg.
- Kalvandelen av den totala årliga avskjutningen ska ligga i intervallet 55–60%, vilket mäts löpande med 3 års medelvärde i avskjutningen.

Mål för skogen

Målsättningen är att:

- Trädslag väljs utifrån ståndortsförhållanden. Utpräglade tallmarker ska inte föryngras med gran. På marker som passar både för tall och gran ska minst en fjärdedel föryngras med tall².
- Av de föryngrade tallar som nått 5 meters höjd bör 7 av 10 stammar vara oskadade av hjortdjur.
- De årligt uppkomna viltskadorna på tallstammar ska minska, med ett mål på max 5%. Årligen uppkomna betesskador på gran ska inte

² Beräknat på markslagsfördelning år 2021 i länet betyder det att målet är att ungefär 35% av länets produktiva skogsmark ska föryngras med tall (2021 föryngrades 23% av ungskogen med tall).

överstiga 1%. Mäts löpande med 3 års medelvärde från älgbetesinventeringen (Äbin).

- Mängden RASE (rönn, asp, sälg och ek) ska öka i landskapet. Vid återetablering av skog ska det finnas minst 400 RASE stammar/ha i oröjda bestånd för att kunna nå målet med 10 trädbildande stammar/ha i den äldre skogen.

Mål för trafiksäkerheten

- Antalet trafikolyckor med älg inblandade i Kronoberg ska minska årligen med 5% i förhållande till medelvärdet för de senaste tre föregående kalenderåren (treårsmedelvärdet för 2019–2021 var 260). Inga trafikolyckor som leder till dödsfall eller svåra personskador ska inträffa.

Förvaltning

- För att följa upp älgstammens utveckling och vid behov kunna revidera mål och förvaltningsplaner genom adaptiv förvaltning krävs att alla jägare och markägare kraftsamlar i högre grad kring olika former av faktainsamling.
- Älgobservationer (Älgobs)³ ska rapporteras från hela den registrerade älgjaktarealen, snarast och löpande.
- Älgkalvvikter (slaktvikt utan huvud, hud, skankar och inälvor) ska samlas in och rapporteras⁴. Minst 50 älgkalvar per år och område behövs för att statistiska slutsatser ska kunna dras.
- För att öka stammens medelålder och därmed höja kvaliteten bör avskjutningen inriktas på små och unga djur.
- Avskjutningsregler för selektiv jakt bör begränsas om dessa medför svårigheter i att uppnå avskjutningsmålen.
- Älgförvaltningsgrupperna ska, i dialog med älgskötselområden och utifrån rådande kunskapsunderlag, göra en samlad bedömning av betesskador samt älgstammens kvalitet. Bedömningen ska vara vägledande vid framtagandet av lämplig avskjutningsnivå.
- Markägarna bör verka för ståndortsanpassat⁵ och hållbart skogsbruk med rätt trädslag på rätt mark samt extra omsorg för att gynna och bevara RASE-arter.

³ Älgobs (observation/mantimme) är en av basinventeringsmetoderna för älg. Det är ett index som följer den absoluta älgtätheten. *Inventering för adaptiv älgförvaltning i älgförvaltningsområden (ÄFO) – Älgobservationer (Älgobs) Manual nr 2. SLU, 2011.*

⁴ Närmare detaljer för hur viktinsamlingen går till ges i manualen "Älgkalvvikter". *Inventering för adaptiv älgförvaltning i älgförvaltningsområden (ÄFO) – Älgkalvvikter. Manual nr 4. SLU. 11 sid. <http://www.slu.se/algmanual>*

⁵ Ståndortsanpassat skogsbruk betyder skogsbruk där metoder och val av trädslag är anpassade till markens variationer även inom små områden. Jfr *ståndort. Skogsencyklopedin, utgiven av Sveriges Skogsvårdsförbund (numera Föreningen Skogen), år 2000.*

Uppföljning

De övergripande riktlinjerna för förvaltning av älg i Kronobergs län ska vara långsiktiga och adaptiva. Vid tillkommande ny kunskap eller vid ändrade förhållanden ska riktlinjerna revideras.

För att nå målen på alla nivåer ska älgförvaltningsområdesplanerna och älgskötselplanerna ses över varje år och vid behov revideras.

Lokala samråd är en förutsättning för en fungerande adaptiv förvaltning och måste följas upp lokalt och regionalt.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post kronoberg@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 Växjö, eller ring vår växel 010-
223 70 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/kronoberg.